

Izhaja tedensko.
Naročnina: Letno
100.- Din
Uredništvo
in upravnništvo v
Ljubljani, Šelen-
burgova ulica št. 6.
Telefon 3052

MERKUR

Avtentični poro-
čevalci izrebanj
vseh tuzemskih, lote-
rijskih efektov, vseh
zrebalnih državnih in
privatnih obligacij, ze-
lezniških prioritet, za-
ložnic i. t. d.

Rač. poštne hran.
št. 11,195

Odredba Nemške centralne vlade glede poslovanja z devizami.

POSLOVANJE Z DEVIZAMI.

Promet z inozemstvom pod najstrožjim nadzorstvom.

V poznih nočnih urah od sobote na nedeljo je izšla s 1. avgustom datirana odredba o poslovanju z devizami. Predvsem gre pri tej odredbi za ustvaritev, zaradi popolne plačilne svobode od vseh zakonitih omejitev, nujno potrebnih varnostnih ukrepov v svrhu zaježitve odtoka kapitala in deviz v inozemstvo. Odredba je tako- rekoč dopolnilo k odločilnim pogajanjem, ki obsegajo dosedaj le eden, toda merodajen del nemških inozemskih upnikov.

Dosedanji devizni predpisi se izvanredno poostre

in predvsem zamaše vrzeli odredbe glede utajevanja kapitala in izumikanja plačevanja davkov. Ta ureditev ne obsega na primer samo kratkoročnih, temveč inozemske terjatve sploh. Ona se ozi- ra nadalje na inozemske vrednostne papirje, pri katerih imajo do- ločbe deviznega poslovanja tudi pravo odločbe. Prepoveduje se na- dalje vsak izvoz plačilnih sredstev in vrednostnih papirjev, ako ni bilo izdano tozadevno dovoljenje. Slednjič se posebno še poudarja, da se smejo inozemcem podeljevati krediti v državni ali v zlati marki le na podlagi pismenega dovoljenja. Isto velja tudi za prenos enakih terjatev na inozemske konte, kakor tudi glede razpolaganja s terjatvami v državni ali v zlati marki v inozemstvu. Odredba si- cer ne določa dolžnosti prijave in oddaje, vendar se ta lahko vsak čas odredi od strani centralne vlade. Pri tem so zopet izvzeti ino- zemski papirji, kolikor niso bili po 12. juliju pridobljeni.

Navajamo dobesedno merodajne §§ 1—17 te odredbe.

Odredba državnega predsednika glede poslovanja z devizami od 1. avgusta 1931.

Na podlagi člena 48, točka 2 državne ustave se odreja:

§ 1.

1. Omejitve in prepovedi te odredbe ne veljajo za državno in nemško zlatno-diskontno banko.

2. Izvedba dogovorov, ki so bili sklenjeni med sku- pinami inozemskih upnikov in tuzemskih dolžnikov z odobritvijo državne banke, kako se naj postopa glede obstoječih obveznosti, se nadzira od državne banke, ozi- roma od oblasti, ki jih ta v ta namen določi. Predpisi te odredbe veljajo le toliko, kolikor njihova uporaba ne nasprotuje izpolnitvi obveznosti, ki so nastale na podlagi obveznosti teh dogovorov.

§ 2.

1. Inozemske plačilne vrednote in terjatve v inozem- skih valutah se smejo nabavljati s tuzemskimi plačilnimi vrednotami le od strani Državne banke ali pa z njenim posredovanjem in se smejo prodajati tudi le državni ban- ki ali pa z njenim posredovanjem.

2. Za nabavo je potrebno pismeno dovoljenje od strani oblasti za poslovanje z devizami (§ 17). Dovolje- nje se podeli le v slučaju, da so inozemske plačilne vred- note ali terjatve v inozemski valuti določene za izpla- čilo obresti ali pa za odplačevanje rednih odplačilnih obrokov dolgoročnih posojil.

3. Državna banka more drugim kreditnim zavodom podeliti pravo do nabavljanja in prodajanja inozemskih plačilnih vrednot v inozemski valuti na račun Državne banke ali pa na lasten račun. Odstavek 2. je veljaven, le če se dobavlja od strani takega kreditnega zavoda, ali pa z njegovim posredovanjem, razun če je dobavitelj kre- diten zavod po točki 1 in posluje torej na podlagi prava, ki mu je bilo podeljeno od Državne banke.

4. Kot pridobitev velja tudi pridobitev na podlagi prisilne prodaje.

§ 3.

Z inozemskimi plačilnimi vrednotami ali terjatvami v inozemskih valutah, ki so bile na drug način, kakor do- loča odstavek 2, pridobljene, se sme razpolagati le na podlagi pismenega dovoljenja od strani oblasti za poslo- vanje z devizami, razun v slučaju, da se prodajo vred- note Državni banki ali kreditnemu zavodu, ki odgovarja določbam § 2, odstavek 3.

§ 4.

Inozemski vrednostni papirji, ki niso pripuščeni v promet na nobeni nemški borzi, se smejo nabaviti le s pismenim dovoljenjem oblasti za poslovanje z devizami. Z inozemskimi vrednostnimi papirji, ki niso pripuščeni v promet na kaki nemški borzi, se sme razpolagati le na podlagi pismenega dovoljenja od strani oblasti za poslo- vanje z devizami, razun če se prodaja na Državno banko ali na kreditni zavod po § 2, odstavek 3.

§ 5.

Terminski posli z inozemskimi plačilnimi vrednotami ali terjatvami v inozemskih valutah v zameno za tu- zemske plačilne vrednote so prepovedani.

§ 6.

Samo na podlagi pismenega dovoljenja od strani oblasti za poslovanje z devizami se smejo:

1. dovoliti osebam, ki prebivajo v inozemstvu ali pa v Saarski pokrajini krediti, glaseči se na državno ali zlato marko;

2. prenesti terjatve, ki se glase na državno ali zlato marko, na konte, ki se vodijo v inozemstvu ali pa v Saarski kotlini, ali pa so se odstopili na tu naseljene osebe;

3. se sme razpolagati s terjatvami, ki se glase na državno ali zlato marko, ki so nastale pred pravomoč- nostjo te odredbe in ki pristoje osebam, naseljenim v inozemstvu ali v Saarski pokrajini.

§ 7.

Plačilne vrednote in vrednostni papirji se smejo sa- mo na podlagi pismenega dovoljenja od strani oblasti za poslovanje z devizami pošiljati ali prenašati v inozem- stvo ali v Saarsko kotlino.

§ 8.

1. Plačilne vrednote v smislu te odredbe so razne denarne vrste (kovani denar, papirni denar, bankovci in enako) izplačila, nakazila, čeki in menice.

2. Terjatve v inozemski valuti v smislu te odredbe so terjatve, pri katerih ima upnik pravo do izplačila v učinkoviti inozemski valuti. Kot terjatve v inozemski va- luti ne veljajo inozemski vrednostni papirji kakor tudi terjatve v inozemski valuti, ki so nastale na podlagi za- varovalnih pogodb, sklenjenih pred 15. julijem 1931.

3. Inozemski vrednostni papirji v smislu te odredbe so vrednostni papirji, katerih izdajateljji imajo svoj sedež, bivališče ali kraj vodstva v inozemstvu ali v Saarski kotlini.

4. Žlahtne kovine v smislu te odredbe so zlato, sre-

bro, platina in zmesi platine, v oblikah, ki so običajne v trgovini z enakimi kovinami.

§ 9.

1. Inozemske plačilne vrednote in terjatve v inozemski valuti, ki se uradno notirajo na Berlinski borzi, se ne smejo pridobivati in oddajati proti tuzemskim plačilnim vrednotam po višjem, kakor po zadnjem znanim, uradno notiranem kurzu berlinske borze.

2. Kurz za izplačila je merodajen tudi za posle v raznih denarnih vrstah, če ni za te denarne vrste noben poseben uradni kurz določen. Ako notira kak poseben kurz, je veljaven le za posle v denarnih vrstah.

§ 10.

V inozemske plačilne vrednote in terjatve v inozemski valuti, za katere ne obstoji na berlinski borzi uradno notiranje, se ne smejo dobavljati in oddajati proti tuzemskim plačilnim vrednotam po nobeni višji, kakor po zadnji znani, od odbora berlinske pogodbene družbe za promet z vrednostnimi papirji kot kurz določeni in v časopisju objavljeni ceni.

2. Inozemske plačilne vrednote in terjatve v inozemski valuti, ki niti uradno ne notirajo na berlinski borzi, niti niso zanje glasom odstavka 1. določene in objavljene cene, se ne smejo s tuzemskimi plačilnimi vrednotami nabavljati in oddajati po višji ceni, kakor po ceni, ki je bila določena na podlagi zadnjega znanega inozemskega kurza te vrednote in zadnjega znanega, na berlinski borzi uradno notiranega, ali pa glasom odstavka 1. določenega in na podlagi inozemske valute na inozemskem borznem trgu izračunanega kurza.

§ 11.

Omejitve v § 2, odst. 2, t. 1. nadalje v §§ 3, 4, 6, 7 ne veljajo v slučaju, da ne prekorajajo plačilne vrednote, terjatve, vrednostni papirji ali krediti v posameznem slučaju vrednosti 3000 državnih mark. Enaki dejanski položaji, ki nastanejo tekom enega meseca z ozirom na eno osebo, ki je tem omejitvam podrejena, veljajo tu kot posamezen slučaj.

§ 12.

Posli, ki se ne skladajo s predpisi §§ 3—11, so neveljavni.

§ 13.

Kot inozemski kurzi inozemskih plačilnih vrednot se smejo objavljati le uradna notiranja berlinske borze ali pa njim vzporejene cene. (§ 10. odst. 1.)

§ 14.

1. Minister za državno gospodarstvo in oblasti za poslovanje z devizami imajo pravico zahtevati od vsakogar pojasnila, ki se tičejo poslov in trgovine, ki so glasom te odredbe prepovedani ali podvrženi omejitvam. Razun tega se sme zahtevati tudi predložitev poslovnih knjig in drugih listin.

2. Minister za drž. gospodarstvo lahko odredi, da se njemu ali pa oblastim za poslovanje z devizami potrdi s prisego resničnost izjave (odst. 1.).

3. Odredba glede izjavne dolžnosti od 13. jul. 1923 (Drž. zakonik I. S. 723) ostane v veljavi.

§ 15.

Centralna vlada lahko odredi, da se inozemske plačilne vrednote in terjatve v inozemski valuti ter po 12. juliju 1931 pridobljeni, na nobeni nemški borzi v promet pripuščeni inozemski vrednostni papirji v dobi, ki jo ona določi, prijavijo ali pa Državni banki pod splošno veljavnimi poslovnimi pogoji ponudijo v nakup in na zahtevo

tudi prodajo in preneso. § 2, odst. 3 z ostane v primerni veljavi.

2. Centralna vlada ima pravico pri svoji odredbi višino tozadevno prizadetih določiti po svoji lastni razsodnosti. Dolžnosti, ki zadenejo imejitelja vrednote, katere se mora prijaviti ali ponuditi v nakup, se morajo na enaki način izpolniti tudi od tistega, ki poseduje predmet kot svojo last, ali pa poseduje pravo razpolagati z njim po svojem zastopniku, po kaki pridobitni družbi ali po kom drugem. Kdor mora glasom odredbe za državne dajatve, posebno po §§ 103 s. s. spolnjevati dolžnosti davčnega obvezanca, je tudi dolžan, spolniti tudi tiste dolžnosti davčnega obvezanca, ki sledijo iz odredb centralne vlade. Centralna vlada more razun tega označiti (določiti) vrednote, ki so bile prizadete po tej naredbi po valutah, po najnižji cenilni vrednosti posamezne posesti, ali pa po drugih znakih, ki se zdijo nji primerni.

§ 16.

Če bo centralna vlada odredila, da se morajo vrednote ponuditi v nakup Državni banki, (§ 15) ima obvezanec, ki upravičeno potrebuje te vrednote v gospodarstvu, pravico na podlagi pismeno podanih vzrokov pritožiti se v svrhu končne odločitve na oblast za nabavljanje deviz. Kakor hitro prizna oblast navedene cilje kot gospodarsko upravičene, odpade dolžnost ponudbe, v nasprotnem slučaju se morajo vrednote takoj ponuditi v nakup.

§ 17.

1. Oblasti za poslovanje z devizami so deželni fin. uradi. Oni ukrenejo postopanja in odredbe po smernicah, ki jih določi minister za državno gospodarstvo soglasno z državnim ministrom financ in ministrom za prehrano in kmetijstvo. Te smernice lahko predvidevajo izjeme predpisov te naredbi in se more oblastim za poslovanje z devizami podeliti pravo, dopustiti take izjeme.

2. Pristojna je vedno tista oblast za poslovanje z devizami, v katere okraju ima tisti, ki zahteva odločitev, svoje stalno bivališče ali pa je sedež ali kraj vodstva. Če se pa ne more določiti pristojnost oblasti, odloča deželni fin. urad v Berlinu.

Nadaljni porografi vsebujejo predvsem kazenske določbe, ki določajo za prekršitev te odredbe zaporne kazni.

v posebno težkih slučajih zaporne kazni do desetih let, kakor tudi predvidevajo denarne kazni v desetkratnem iznosu vrednosti tozadevnih premoženjskih predmetov. Pri prestopkih vsled malomarnosti naj se odredijo le denarne kazni. Kaznjivost obstoji tudi v tem, če poziva kdo koga namenoma k s kaznijo ogroženem dejanju, ga k temu navaja, ali pa se sam ponuja. Objavljenja k objavi nepripuščenih kurzov inozemskih plačilnih vrednot se kaznujejo z denarno kaznijo, ravno tako odklonitev zahtevanih izjav, oziroma nepravočasne, nepopolne ali napačne izjave. Kolikor se še po § 1, odst. 2 odredbe o utajitvi kapitala in o izbegavanju plačevanja davkov še niso naznanile, se morajo sedaj naznaniti pri pristojni oblasti za poslovanje z devizami. Ta tudi odloči, ali je kaki navedeni vzrok tudi gospodarsko upravičen. Odredba o poslovanju z devizami stopi 4. avgusta v veljavo in ob istem času se ukine odredba od 15. julija, kolikor se tiče prometa z inozemskimi plačilnimi vrednotami v terjatvah z inozemskimi valutami, odredba o prometu z inozemskimi plačilnimi vrednotami in §§ 1—5 odredbe proti utajevanju kapitala in izbegavanju plačevanja davkov od 18. avg. t. l. Od zadnje imenovane odredbe ostanejo v veljavi le predpisi, ki se tičejo izbegavanja plačevanja davkov, davčne amnestije itd., dočim se ureja ves ostali promet v inozemskih vrednotah in v inozemskih terjatvah s to novo naredbo. Ne tičejo se pa izvršilnih odredb centralne vlade z ozirom na uveljavljenje te odredbe še nerešeni izklicni slučajji inozemskih plačilnih vrednot itd. Glede ureditve v posameznem bodo mogoče izvršilne določbe še izšle. Pri tem se ne sme pozabiti, da dobi centralna vlada pooblastilo za izdajanje ne samo upravnih predpisov, ampak tudi pravnih odlokov in kolikor se ji zdi v dosegu ciljev te odredbe potrebno, izdati še nadaljne predpise o omejitvah in prepovedih.